כג א מיי' פ"ד מהל' טומאת מוכלין הל' י"ח:
כד ב מיי' פ"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ג:
כה ג מיי' פי"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה י"ח:
כו ד מיי' פ"ד מהלכות טומאת מוכלין הל' יב:
כז ה מיי' פ"ד מהלכות טומאת מוכלין הל' ג ופ"ח מהלכות טומאת מת הלכה י"ח:
כח ו מיי' פ"ג מהל' מעילה הל' ט"ו ופ"ח סי' שפו סעיף ל:
כט ז מיי' פ"ד מהלכות טומאת מוכלין הל' ג:
ל ח מיי' פי"ח מהל' פסולי המוקדשין הלכה י"ח:
לא ט מיי' פ"ב מהלכות שגיאת עשור הל' ו:
לב י מיי' פ"ד מהלכות טומאת מוכלין הל' ג ופ"ח מהלכות פסולי המוקדשין הל' י"ח:
לג כ מיי' פ"ב מהל' שגיאת עשור הלכה ו:

רבינו גרשום

ב' שרצים כולן שלימין בין ממין אחד בין מב' מינין ופירש חצי שיעור מזה וחצי שיעור מזה או דם מזה ובשר מזה כיון דהוו שלימין מצטרפי כאן במקצתן דלא הוי שרצים שלימין אלא במקצתן ודאי לא מצטרפת הדם עם הבשר: אלא בו. בבשר אותו שרץ שהדם ממנו: ואיכא דאמר כאן בכולו כאן במקצתו. אי הוה דם כולו של שרץ בכאן ולית בה כעדשה ודאי כיון דהוי כולו חשוב ומצטרף נמי אפילו עם בשר שרץ אחר (אלא) [אבל] אי לא הוי אלא מדמי מקצתו מדמו ודאי לא מצטרפת אלא בו בבשר שלו: ומנא תימא. דשני לן בין כולו למקצתו: נשפך על הרצפה. ברביעית דם של מת מירי והיה מקומו קטפרס שהרצפה הויא חלקה והיה כמדרון ונתפשט הדם: איהל על מקצתו. כגון שהיה נושא משאוי על כתפו ואיהל על מקצתו של דם טהור משום דלא איהל על כל השיעור. איהל על כולו טמא: והאמר רב חנין אמר רב רבינית דם שהגיס בה. שניער או שהפך בה בכוש טהור אותו המגיס אע"פ שאיהל עליו מ"ט דכיון שהגיעה בה לא סגיא דלא חסר מרביעית ממאי דדביק למקל הלכך טהור אותו דם דלא מטמא באהל הכא נמי בהאי רביעית דם שנשפך על הרצפה לא סגיא דלא ליחסר מרביעית כשירד באותו קטפרס ואמאי קאמר איהל על כולו טמא הא א"א דלא חסר פורתא מרביעית: אלא לאו ש"מ כאן בכולו כאן במקצתו. הא דקתני איהל על כולו טמא אע"ג דאיכא למימר דחסר כל דהו הני מילי היכא דהוי מילי היכא דהוי בהאי רביעית מש"ה הוי חשיב ומטמא באהל אע"ג דחסר כל דהו והאי דקתני שהגיס בה שהור דחסר כל דהו משום דלא הוה בהאי רביעית כל דמו של מת אלא מקצתו ולא חשיב: דאמר קרא וזה לכם הטמא דהאי קרא מייתר הוי למידרש ביה הכי דהא כתב קרא אחרינא אלה הטמאים לכם בכל השרץ [כתוב בגליון ל"א כאן בכולן כאן במקצתן אי פירש רביעית דם ממת שלם איהל על כל רביעית טמא אבל אם פירש ממת חסר אע"פ שהגיס ברביעית שלם ואיהל עליו טהור. מ"ה]: חכם לו בן יוחי. שידע להביא לו ראיה מה"ת מדעתו: אמר להן תלמוד ערוך בפיו של רבי אלעזר בר יוסי. ראיה זו וממנו למדו ר"ש בן יוחי ולאו מדעתו אמרו ומנלן שר' אלעזר ב"ר יוסי אמרו מהכא שפעם אחת גזרה כר': וסיפר קומי. גילה שיערו שלפני מצחו והניח השיער שלאחוריו כעין בלורית כדרך שהעובדי כוכבים עושין והלך וישב עמהן ולא הכירו בו שהוא יהודי: מי שיש לו אויב יעני או יעשיר. הכי קאמר מי שיש לו אויב במאי מוטב לו להתעסק שיעני אויבו או שיתעשר: אמרו לו שיעני. וכי האי גוונא נמי צריך לפרש אינך: ירבה או יתמעט. ירבה בבנים או יתמעט מבנים[ט]: שהוא מלומד בנסים. כדרך שנעשה לו נסים במערה: אמר להן ר"ש ואילו היה אבא יוחי כר'. אלא כשם שאני הולך בסכנה כך ילך בנו: אמר להן ר' יוסי אנא דלמא עניש ליה ר"ש לברי הוא דקא מסתפינא. יותר ממה שאני מפחד מן האויבים שמתיירא אני שלא יכעוס עליו בשביל שום דבר ושמא יענישנו: וקבל עליו. ר"ש דלא עניש ליה כלל: ואעפ"כ ענשיה כדאמרינן לקמן אל יחזור הבן אצל אביו בשלום. עקם פיו ר' אלעזר בר יוסי ואמר וזה לכם כלומר עקם פיו שאמר בלחישה שלא רצה שירגיש בו ר"ש שהוא מורה הלכה בפניו: ואעפ"כ הרגיש בו ר"ש וא"ל מעקימת שפתיך. ראיתי שהשבת תשובה וניכר שחכם אתה שידעת להשיב אבל הואיל והורייתה הלכה לפני ענשו וקי"ל דנפל בחולי אסכרה והיה יושב בספינה וכשנזכר ר"ש מה שקבל עליו שלא ינישנו ביקש עליו רחמים שיתרפא וכשהיה שוכב בחליו בתוך הספינה דרס על צוארו אחד מן הספנין בבלי דעת ויצאת האסכרה מתוך גרונו חוץ ונתרפא וכשיצאו מן הספינה ללכת לביתו של קיסר: יצא לקראתם בן תמליון. שד הוא שקורין טיטון: שפחה של בית אבא. של אברהם. הגר: נזדמן לה מלאך ג' פעמים. קדים הוא על בה בברתיה דקיסר. דהכי קאמר להו בן תמליון אנא אקדימנא ואיעיל בברתיה ותשתגע ולא משכחנו אסאה דמסי לה עד דתיתני אתון ותימרו ליפוך ונפיקנא ובההוא אגרא עבדי להו כל דבעיתו וזה יהיה לכם אות דכי נפיקנא מינה מתברנא כל כלי זכוכית שלה: לההיא איגרתא דכתיבי בגוה כתבו הנהו גזרות דקתני לעיל: אני ראיתיה ברומי. והיו עליה כמה טיפי דמים. בפרוכת דבהמ"ק קא מיירי דחזו דהוו בההוא בי גזא והיו עליה כמה טיפי דם מדם יוה"כ של פר ושל שעיר שהוזה עליו: אפילו בקל שבשניהם. כלומר דלא מצטרף לטומאה אפילו לשיעור קל שבשניהם כלומר להצטרף פחות מכעדשה של שרץ להשלים כזית דנבילה וכ"ש דלא מצטרף לשיעור חמור וכן חצי זית של מת אינו מצטרף לחצי זית של נבילה לטמא אפילו לטומאת ערב: לא שנו. דאין מצטרף פיגול ונותר: אלא לטומאת ידים דמדרבנן הוא. כדאמרינן במס' פסחים דגזרו בהו טומאה משום חשדי כהונה ומשום עצלי כהונה. וכיון דמדרבנן הוא מש"ה אין מצטרפין לטומאת ידים משום דלא עבדינן תקנתא להקנתא. ואי אמרינן נמי דמצטרפת השתא הוא תקנתא לתקנתא. אבל לענין איסור אכילה. דפיגול ונותר מצטרפת: כל שבקודש פסול. כגון פיגול ונותר דהוי פסול קדש מצטרפת ובא הכתוב כו': האוכל שנטמא באב הטומאה. והוו ולד ולד שני מצטרפת זע"ז ליטמא בקל שבשניהם. קל שבשניהם דהיינו שני מצטרפת יחד לעשות שלישי בדרך שעושה שני שלישי היינו בקל שבשניהם אבל אין מצטרפת להכי שיעשו שני שלישי כדרך שעושה שני דא"כ היינו כחמור שבשניהם: אמר ר' שמעון מה טעם. מצטרפין ולד לחמון עם ולד שני לפי שחמשה לשני שיעשה (ו) לחמון: ופה"נ לא אפשר. דשני לעניך לחמון לעולם לא מצינו טומאה שעושה כיו"ב (ז) דאפילו שני גמי לא עביד וכ"ש דלחמון לא עביד: אלא מה טעם מצטרפין משום דמי גרם לשני שיבוא לידי טומאה לאו דלחמון וכיון דמכח לחמון אתי עליה טומאה הוי כי לחמון ולהכי מצטרפין: **כני חדא ניקפא ניגבו.** מציא (ח) לאחד הן (ט) (משמוע שרגיס) (י) כלומר דתרוייהו לחמון ושני אתי (יא) מקרקפי מחדא דשני אתי מכח לחמון (יב) להכי (יג) אמר שור זה שנגח ראשון ושני לגבי שלישי בני חדא ביקתא אינון: מתני'

הילים משום חשדי כהונה או משום עצלי כהונה וכיון דגזרה דרבנן היא לא מיגן מצטרפין לטומאת ידים דלא עבדינן תקנתא לתקנתא דכיון דמדרבנן היא אם גזרה לפיגול ונותר אי אתמר ממצטרפין הוא גזרה לגזרה: **אבל ענין אחילה.** לפיגול ונותר מצטרפין לאי איכא פחות מכזית פיגול ונותר **משלימו לכזית ואכלו מייתין עליו משום פיגול וכן אי הוי רוב לנותר ופיגול משלימו לכזית ואכלו חייב עליו משום נותר ואמר יש** (יד) לו רבי לאי הוי **אלו זית מן הזית ואלו זית מן הזית מצטרפין זה עם זה לחייב עליו** (כ) **משום נותר ומשום פיגול: כי קדש פס.** משמע דמצטרפין לאכילה ומלא יאכל נפקא לכל שנקדש פסול כגון נותר ופגול גם הקמוץ וכו': **מתני' האוכל שנטמא נאב הטומאה.** להוה ולד יש (טו) לחמון והאוכל שנטמא בולד הטומאה **להוה שני מצטרפין זה עם זה לטמא נקל שבשניהם להיינו שני ומצטרפין יחד לעשות שלישי כדרך שהשני עושה להוה קל שבשניהם אבל לא מצטרפין להכי שיעשו שני כמו לחמון שעושה שני לא"כ היינו חמור שבשניהם: גמ' מניא ר"ש משמון מה טעם.** מצטרפין ולד לחמון עם ולד שני לפי שחמשה **לשני שיעשה** (ל) **לחמון: ופה"נ לא אפשר.** דשני לעניך לחמון לעולם לא מצינו טומאה שעושה כיו"ב (מ) דאפילו שני גמי לא עביד וכ"ש דלחמון לא **עביד: אלא מה טעם מצטרפין משום דמי גרם לשני שיבוא לידי טומאה לאו דלחמון וכיון דמכח לחמון אתי עליה טומאה הוי כי לחמון ולהכי מצטרפין: כני חדא ניקפא ניגבו.** מציא (ס) לאחד הן (ע) (משמוע שרגיס) (פ) כלומר דתרוייהו לחמון ושני אתי (צ) מקרקפי מחדא דשני אתי מכח לחמון (ק) להכי (ר) אמר שור זה שנגח ראשון ושני לגבי שלישי בני חדא ביקתא אינון: מתני'

שהוא מלומד בנסים. שנעשו לו נסים במערה כדגרסינן בפרק במה מדליקין (שבת דף נג.): **לילו היה אבא חלפתא.** מיבו אל ר' יוסי: **יכולין אתם לומר כן בנך להריגה.** כמתניה. כך אין אתם יכולין לומר לי שאתן בני להריגה: **אמר להו ר' יוסי.** מסתפינא למלמד שדבי יוסי כדמפרש בירושלמי שדבי שמעון נדל היה יוסי יוחאי אבא קיים כו' והשיב ר' יוסי אבא מלוי מלמד עניש ליה ר' שמעון לבדי מסתפינא שהוא נער וממהר להשיב ור' שמעון נוח לכעוס ומקפיד בדבר מועט הוא (יז) כשהם מהלכים בדרך כו' ומכל מקום הלך לבי מלעזר בדבי יוסי כדמפרש בירושלמי שדבי שמעון נדל לי שאתן בני להריגה: **אמר להו ר' יוסי.** מסתפינא למלמד שדבי שמעון בן יוחאי לבני ובדבר זה אני מתיירא יותר מפחד המזיקים שמתיירא אני שמא יכעוס עליו בשביל שום דבר ויענישנו: **קיבל עליו.** שמעון בן יוחאי קבל עניש ליה ואף על פי כן ענשיה כדאמרינן לקמן דאמר ליה אל יחזור הבן כו': **עיקם פיו ר' אלעזר בר רבי יוסי.** שלא אמר קול רם כמנהגו שלא עיקם פיו מכמות שהיה רגיל לבבר ואמר בלחישה שלא ירגיש רבי שמעון בן יוחאי שיהא כמורה הלכה לפניו ואף על פי כן הרגיש בו רבי שמעון בן יוחאי ואמר לו מעקימת שפתיך (יח) אתה ניכר לחייבי שהסכת אתה תשובה וניכר שאתה מודיע להשיב אל יחזור כו' דענשו ואידך מפרש בגמרא(יט) היכי הוה עובדא דענשו ונפטר למות עד שמזכר רבי שמעון בן יוחאי שאתה נתון בגיהנם שהוכת מקבל טומאה בכל שהוא, אבל לטמא אחרים צריך עליו לחמים ויהלך ונתרפא מפרש התם: **בן תמליון.** שד שקורין טוטיו"ן: **שפחה של [בית] אבא.** הגר נזדמנו לה שלשה מלאכים דשלם פעמים כתיב מלאך בפרשה (בראשית טז): **עלו בברזיה דקיסר.** ונשתגעה והיתה לועקת ומומרת הניחו לי אל ר' שמעון בן יוחאי בכל שעה ואידך כולה מפרש התם: **אשכח בהיא גיגרתא.** דכתיבי בה כלין גזירות לאומן לעיל: **אני ראיתיה ברומי.** בפרוכת קמיירי שרשה מותה בבית הקיסר והיו עליה כמה טיפי דמים מפר ושעיר של יום הכפורים שהזה עליה (ולא היה) כמלילף שלא היו טעיפין זו בגד זו: **מתני' אפילו בקל שבשניהן.** כלומר דפחות מכעדשה דשרץ אינו מצטרף לחייב זית של נבילה לטמא אפילו בקל שבשניהם דהוה קל וכ"ש דנבילה אינה מצטרפת לפחות מכעדשה דשרץ דהיינו שיעור חמור וכן חצי זית של מת אינו מצטרף לחצי זית של נבילה לטמא אפילו בקל שבשניהם: **גמ' אבל לענין אכילה מצטרפין.** עי' שבת דף עג ע"א תוס' ד"ה מכ' מינים ושם דף פט ע"ב תוס' ד"ה אסורין ועי' זבחים דף עח ע"ב תוס' ד"ה הפיגול עלה פ"ב משנה י"ג בכ"ח:

לעזי רש"י

נוטרי"ן. רוח (רפאים).

מוסף רש"י

אני ראיתיה. נעשה גם לו' תלעזר ב"ר יוסי שריפה את הפרה ואפר הפרה היה בקופה של זכוכית ומונח בבית הקיסר ומשם נתנו לו לבן תמליון ומשם נפל לידי שפחה ומשם לידי אחרים ומשם לידי הגויה ומשם לידי הגוי ומשם לידי הגויה ומשם לידי הגוי ומשם לידי הגויה ומשם לידי הגוי